

УДК 81-115:[81'42+001

Щербина С. М.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

НАУКОВИЙ СТИЛЬ У СИСТЕМІ СТИЛЬОВОЇ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ СУЧАСНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ МОВ

У статті розглядається сутність наукового стилю як об'єкта сучасних лінгвістичних досліджень; аналізується система стильової диференціації сучасних літературних мов та визначаються лінгвістичні параметри наукового стилю. Висвітлюються теоретичні засади підстильової диференціації наукового стилю у сучасній лінгвістиці.

Ключові слова: стильова диференціація, функціональний стиль, підстиль, науковий стиль, науковий дискурс.

Лінгвостилістика як окремий напрям мовознавства (І. В. Арнольд, Л. І. Мацько, М. М. Кожина, О. М. Мороховський та ін.) демонструє тенденцію до її розчинення у лінгводискурсології, лінгвожанрології, де поняття *стилю* все частіше поступається поняттям *дискурс*, *жанр* тощо. І не випадково, що питання стильової диференціації сучасних літературних мов знову актуалізувалося, особливо у плані перегляду як 1) критеріїв класифікації функціональних стилів, що здебільшого визначаються поглядами того чи іншого науковця [7; 14], так і 2) принципів їх підстильової диференціації [10; 19]. Це пояснюється тим, що на сучасному етапі розвитку лінгвістики з її орієнтацією на полідисциплінарність стилістиці бракує теоретичного осмислення методів аналізу об'єктів її вивчення [7, с. 14]. До того ж, відчувається необхідність термінологічного уточнення співвідношення понять “функціональний стиль” і “підстиль”.

Окрему проблему в цих дискусіях становить статус наукового стилю, що наразі ототожнюється з суміжним поняттям “науковий дискурс”, оскільки мова і стиль науки, жанрово-стильові та дискурсивні риси наукових текстів привертають останнім часом все більшу увагу дослідників у галузі як функціональної стилістики, так і дискурс-аналізу (Р. С. Алікаєв, Н. Б. Гвішіані, О. М. Ільченко, Л. Д. Ісакова, А. П. Коваль, М. Н. Кожина, Ф. Крісті, Є. С. Кузьміна, Дж. Р. Мартін, О. Д. Митрофанова, Н. Ф. Непійвода, Н. М. Разинкіна, М. П. Сенкевич, І. А. Синиця, Л. В. Славгородська, Є. С. Троянська, Р. Хасан).

Теоретико-методологічні засади дослідження наукового стилю свого часу були розроблені у працях класиків функціональної стилістики – представників Пермської наукової школи – М. М. Кожиною та її однодумців М. П. Котюровою, Є. А. Баженовою, Л. М. Лапп, В. А. Салимовського та ін. Результатом їх спільних наукових пошуків стала праця “Нариси історії наукового стилю російської літературної мови XVIII – XX ст.” [8]. Колективу авторів цієї фундаментальної роботи вдалося поетапно відтворити процес становлення наукового стилю російської мови, починаючи від опису лексичного арсеналу мовних засобів і закінчуючи текстово-дискурсивним рівнем їхнього аналізу.

Натомість лінгвістичний статус наукового стилю залишається і донині проблемним і не до кінця визначеним, що зумовлює потребу нових ґрунтовних розробок.

Мета статті – визначити місце наукового стилю у системі стильової диференціації сучасної літературної мови.

Завдання:

- розкрити сутність понять “функціональний стиль” та “науковий стиль”;
- визначити характерні риси наукового стилю в системі стильової диференціації літературних мов;
- схарактеризувати основні підходи до класифікації підстилів наукового стилю у сучасній лінгвістиці.

Поряд із поняттям дискурс, що поєднує в собі лінгвістичні та екстралінгвістичні складові, які однаковою мірою необхідні для розуміння та інтерпретації тексту, функціонує поняття стиль. У сучасній лінгвістиці термін “стиль” (англ. *Style*) уживається переважно у значенні “функціональний стиль мови”. Згідно з даними словника лінгвістичних термінів, за редакцією О. С. Ахманової, “стиль – це різновид літературної мови, мовна підсистема зі своєрідним словником, фразеологічними виразами, зворотами і конструкціями, яка пов’язана з певними сферами мовлення” [2, с. 455]. Подібне визначення знаходимо у працях українських лінгвістів. Зокрема, Т. В. Яхонтова визначає стиль “як сукупність прийомів відбору та сполучуваності мовних засобів чи їх систему, об’єднану спільною функцією або спільністю сфер використання” [21, с. 121].

Наразі у працях мовознавців дефініції поняття “функціональний стиль” набули різного семантичного навантаження. Одні вчені співвідносять цей термін зі стилем мови, порівнюючи його з мовною системою, що виникає у процесі функціонування мови в різних сферах людської діяльності (спілкування) та в різних цілях [13, с. 8], тимчасом інші – з мовленнєвим стилем [15, с. 43], чи зі стилем мовлення. Однак, поділяючи думку класиків функціональної стилістики В. В. Виноградова та М. М. Кожини про те, що дихотомії стиль мови – стиль мовлення у функціональній стилістиці не існує, а тому функціональний стиль – це стиль у мові та в мовленні як єдине ціле. Услід за М. М. Кожиною, під функціональним стилем розуміємо “своєрідний характер мовлення, який відповідає певній сфері суспільної діяльності та співвідносній з нею формі свідомості, створений особливостями функціонування в цій сфері мовних засобів та специфічною мовленнєвою організацією, яка утворює її стилістичне забарвлення” [9, с. 146].

У фокусі цієї проблематики дискусійним питанням залишається проблема стильової диференціації сучасної літературної мови загалом, зумовлена різними підходами науковців до визначення основних критеріїв класифікації функціональних стилів.

В основі першого, функціонального, підходу до стильової диференціації сучасної літературної мови лежить принцип класифікації стилів за функціональними параметрами мовлення (В. В. Виноградов), який за *функцією спілкування* виокремлює побутовий стиль; за *функцією повідомлення* – діловий, офіційно-документальний і науковий; за *функцією впливу* – публіцистичний і художньо-белетристичний [6, с. 9]. Подібний підхід до класифікації функціональних стилів знаходимо у “Стилістиці сучасної української літературної мови”, за редакцією академіка І. Білодіда, який розрізняє також на основі функцій такі стилі: *пізнавально-інформативної* – науковий стиль; *інформативно-пропагандистської* – публіцистичний стиль; *настановчо-інформативної* – офіційно-діловий; *естетично-інформаційної* – художньо-белетристичний [17, с. 8].

Другий підхід – комунікативний – базується на розрізненні найважливіших сфер спілкування: *суспільно-політична, наука та освіта, адміністративно-виробнича діяльність, масмедійна, сфера побуту*. Фундаментальні ідеї стильової диференціації

літературної мови за цим принципом закладено у працях Д. Шмельова, який виділяє чотири функціональні стилі: офіційно-діловий, газетно-інформаційний, науковий і публіцистичний стилі [20, с. 8].

Ці критерії мають теоретичне обґрунтування, проте, на думку В. Чернявської, фундаментальним критерієм для функціональної стилістики має бути форма суспільної свідомості. Видова диференціація функціональних стилів, перш за все, повинна відповідати основним формам людської свідомості, типовим соціально-значущим сферам спілкування та діяльності людей, що свідчить про чітку регламентацію функціональних стилів. У цьому відношенні спостерігаємо відмінність стильової формації від дискурсивної, принципово важливим критерієм для якої є змістово-тематичні та комунікативно-прагматичні відношення між текстами як готовими продуктами, так і потенційно-можливими [18, с. 87].

Згідно з функціональною ознакою традиційно виділяють п'ять функціонально-стильових різновидів: 1) науковий, 2) офіційно-діловий, 3) публіцистичний, 4) розмовно-побутовий та 5) художній [17, с. 23]. Цю класифікацію доповнюють *конфесійним* (релігійним стилем) [3], *епістолярним* та *ораторським* стилями [7], *інформаційним* [3]. В основі розмежування цих стилів лежать різні критерії: то певна суспільна функція (інформаційний стиль, що виконує функцію повідомлення, інформування), то сфера застосування (конфесійний стиль є “мовою церкви”), то форма реалізації (спілкування у формі листів – епістолярний стиль). Тому цей розподіл потребує уточнення.

Дещо інший підхід до виокремлення функціональних стилів знаходимо у працях представників Лейпцизької школи функціональної лінгвістики, які, беручи до уваги різні сфери функціонування мови, виокремлюють три основні стилі: 1) побутово-розмовний, 2) офіційний і 3) науковий. Спірним, на їх думку, слід уважати виділення публіцистичного стилю та стилю художньої літератури [22, с. 251]. У “Стилістиці англійської мови” (І. В. Арнольд) описано чотири функціональні стилі: 1) поетичний стиль (англ. *Poetic style*), 2) науковий стиль (англ. *Scientific style*), 3) газетний стиль (англ. *Newspaper style*), 4) розмовний стиль (англ. *Colloquial style*) [1, с. 25].

Здійснений попередній критичний огляд наукової літератури свідчить про те, що розбіжності у кількісному складі та номенклатурі функціональних стилів є здебільшого проявом різних світоглядних уявлень науковців. Якщо питання стильової диференціації залишається відкритим, то питання стильової взаємодії не викликає жодних дискусій. Науковці одноставно твердять про зближення та взаємодію різних функціональних стилів, що виявляється у взаємопроникненні елементів одного стилю в мовну площину іншого. Зокрема, свого часу В. В. Виноградов стверджував, що між стилями не існує непрохідних меж, оскільки вони не є замкнутими системами, а перебувають у тісній взаємодії, що призводить до їх часткового змішування і взаємопроникнення [6, с. 12]. Такої ж думки дотримується В. Л. Наєр, який пише, що жоден зі стилів не функціонує ізольовано, а взаємодіє з іншим, характерним для комунікативної ситуації, продукуючи так звані “гібридні тексти” [11, с. 42].

Взаємодія ж стилів простежується лише у текстах, а не на рівні окремих одиниць мовної системи, адже саме у тексті реалізуються всі потенційні можливості мови як системи [3, с. 76]. Основним екстралінгвістичним фактором виділення текстів певного функціонально стилю є сфера їх функціонування у різних видах людської діяльності, закріплених за різними формами суспільної свідомості.

Зокрема, “стильові риси мови науки знаходять своє відображення у науковому тексті як кінцевому результату процесу мовленнєвої діяльності – завершеній (і зафіксованій) формі” [11, с. 146].

Як відомо, науковий стиль характеризується використанням притаманним сфері науки мовно-стилістичних засобів (лексики, фразеології, граматичних форм, синтаксичних конструкцій тощо) [16, с. 32]. У цьому відношенні він виконує функцію так званого “електронного провайдера”, здатного точно, аргументовано та структуровано передавати інформацію, що може бути корисною як у процесі навчання, так і в науковій діяльності. Головне призначення наукового стилю полягає у систематизації знань, що слугують способом повідомлення про результати досліджень, доведення теорій, обґрунтування гіпотез, класифікацій, роз'яснення явищ тощо [16, с. 45].

До характерних ознак наукового стилю, як правило, відносять інформативність, логічність викладу, чіткість композиції, точність, об'єктивність, доказовість, переконливість, насиченість наукового тексту термінами як показниками наукової спрямованості тексту, складність та розлогість синтаксичних конструкцій (в тому числі наявність зворотів, вставлених конструкцій тощо) [3, с. 18]. Науковий стиль є відносно статичним явищем, що передбачає системне вживання мовних одиниць у межах наукового тексту [14, с. 23]. У цьому відношенні науковий стиль існує у вигляді чіткого регламентованого набору стильових рис, прийомів та домінант, що є найбільш адекватними науковому дискурсу. Тобто, науковий стиль виступає особливим конструктом наукового дискурсу з характерною йому підсистемою мовних засобів, що обслуговують сферу наукової комунікації. Як зазначає В. Є. Чернявська, науковий стиль – це особливий спосіб когнітивних і комунікативно-мовленнєвих дій адресанта, який у процесі створення наукового тексту повідомляє нове знання про дійсність або доводить істинність цього знання [18, с. 87].

Як відомо, у межах кожного функціонального стилю функціонують його різновиди – підстили, кожен з яких характеризується набором мовних засобів і системно-мовленнєвою організацією. Підстиль – це різновид функціонального стилю з характерними певному стилю мовностилістичними засоби, що співвідноситься з ним як “частина до цілого” під впливом комунікативної ситуації. Услід за Л. І. Шевченко, наукові підстили визначаємо як стратифіковані відповідно до терміносистеми наукового знання комунікативні типи наукового стилю, що виділяються за системно змодельованим критерієм наявності спеціальної наукової термінології кожної з галузей науки [19, с. 47].

Щодо функціонально-стильових різновидів наукового стилю, то єдиного підходу тут також не існує. В українській лінгвостилістиці традиційно виділяють три підстили наукового стилю: *власне науковий* (академічний), орієнтований на науковців, що працюють у певній галузі знання, представлений такими жанрами як монографія, дисертація, наукова стаття, автореферат, рецензія, наукова доповідь та ін.; *науково-популярний* (книга, нарис, журнальна стаття, повідомлення наукового змісту в ЗМІ), що є способом представлення наукових досліджень широкому загалу, які не є фахівцями конкретної галузі знання, та *науково-навчальний / стиль навчальної літератури* (підручник, навчально-методичний посібник, конспект курсу лекцій, реферат) [15, с. 8].

Власне науковий (академічний підстиль) включає науково-інформативний, представлений вторинними науковими текстами, що містять скорочений виклад

першоджерела: реферат, анотація, тези, конспект, огляд, коментар, довідка та ін., а також науково-довідниковий: словник, довідник, енциклопедія, каталог [10, с. 21]. Як зазначає В. Є. Чернявська, всі підстили наукового стилю зберігають притаманні йому ознаки, але найповніше вони виявляються лише у власне науковому (академічному) підствілі. В інших підстилях спостерігається варіювання стильових характеристик, які змінюються залежно від жанру і ступеня авторської індивідуальності в межах певного тексту [18, с. 53].

Іншим критерієм підстильової диференціації наукового стилю є принцип конкретизації мети та адресата мовленнєвої діяльності, відповідно до якого виокремлюють: власне науковий; науково-інформативний; науково-довідниковий; науково-популярний; науково-навчальний та науково-технічний [17, с. 43].

Залежно від комунікативної функції виділяють науково-академічний підстиль, що представлений такими жанрами: дисертація, монографія, стаття, тези; науково-інформаційний підстиль: реферат, резюме, анотація; науково-критичний підстиль: рецензія, огляд, відгук про дисертацію, висновки щодо можливості публікації роботи; науково-навчальний: підручник, навчальний посібник, лекція [10, с. 22].

В основі підстильової диференціації наукового стилю лежать два визначальні критерії: предмет науки та сфера спілкування. За першим критерієм виділяють: власне науковий, науково-гуманітарний і науково-технічний підстили наукового стилю. Згідно з другим – академічний, науково-інформативний, науково-навчальний та науково-публіцистичний [4, с. 32].

Таке різноманіття поглядів та думок науковців свідчить про необхідність випрацювання чітких типологічних параметрів підстильової диференціації наукового стилю. Складність цього питання, на нашу думку, полягає в появі нових жанрових форм, впорядкування яких зумовлює виокремлення нових підстилів.

Підсумовуючи стислий огляд наукової літератури з цього питання, зазначимо, що проблема стильової диференціації сучасної літературної мови залишається відкритою і не обмежується рамками репрезентованої статті. Основне завдання подальших наукових розвідок вбачаємо у розробці параметризації функціональних стилів та поглибленні знань про лінгвістичні параметри наукового стилю сучасних літературних мов.

У плані співвідношення понять *науковий стиль* – *науковий дискурс*, перший визначаємо як особливий конструкт наукового дискурсу з характерною йому підсистемою мовностилістичних засобів, які функціонують у семіотичному вимірі наукового тексту, що є результатом мовленнєвої діяльності науковців певної сфери.

Систематизуючи критерії внутрішньостильової диференціації наукового стилю, ми дійшли висновку, що науковий стиль існує у вигляді ієрархічної системи різновидів – підстилів та жанрів, ключовим критерієм виокремлення яких є комунікативна ситуація і текстовий зміст повідомлення. Зважаючи на інтенсивний розвиток електронного каналу комунікації, що сприяє появі нових жанрових форм, вбачаємо за необхідне подальшу розробку внутрішньостильової диференціації наукового стилю, яка б відкрила нові горизонти для системного дослідження типологічних параметрів та структурно-композиційної будови первинних та вторинних наукових текстів.

Перспективним вважаємо аналіз мовностилістичних змін у жанровій варіативності первинних та вторинних наукових текстів.

Л і т е р а т у р а :

1. *Арнольд И. В.* Стилистика современного английского языка : учебное пособие для студентов пед. ин-тов по специальности “Иностранные языки” / И. В. Арнольд. – 3-е изд. – М. : Просвещение, 1990. – 301 с.
2. *Ахманова О. С.* Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. – М. : “ЛИБРОКОМ”, 2010. – 576 с.
3. *Бабич Н. Д.* Культура фахового мовлення : навч. посіб. / Н. Д. Бабич ; за ред. Н. Д. Бабич. – Чернівці : Книги-ХІІ, 2006. – 496 с.
4. *Буре Н. А.* Основы научной речи : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Н. А. Буре, М. В. Быстрых, С. А. Вишнякова и др. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ; М. : Издательский центр “Академия”, 2003. – 272 с.
5. *Брандес М. П.* Стилистика текста. Теоретический курс : учеб. / М. П. Брандес. – 3-е изд. – М. : Прогресс-Традиция, 2004. – 416 с.
6. *Виноградов В. В.* Проблемы русской стилистики / В. В. Виноградов. – М. : Высшая школа, 1981. – 320 с.
7. *Єрмоленко С. Я.* Лінгвостилістика: основні поняття, напрями й методи дослідження / С. Я. Єрмоленко // Мовознавство. – 2005. – № 3–4. – С. 112–125.
8. *Кожина М. Н.* Очерки истории научного стиля русского литературного языка XVIII–XX вв. : в 3 т. / под ред. М. Н. Кожиной // Т. 1: Развитие научного стиля в аспекте функционирования языковых единиц различных уровней. – Пермь : ПГУ, 1994. – Ч 2. – 156 с.
9. *Кожина М. Н.* Классификация и внутренняя дифференциация функциональных стилей / М. Н. Кожина // Стилистический энциклопедический словарь. – М. : Флинта, 2006. – С. 146–153.
10. *Мацько Л. І.* Стилiстика української мови : підручник / Л. І. Мацько, О.М. Сидоренко, О. М. Мацько ; за ред. Л. І. Мацько. – К. : Вища школа, 2003. – С. 7–31.
11. *Наер В. Л.* Из лекций по теоретическим основам интерпретации текста / В. Л. Наер. – М. : МГЛУ, 2001. – 75 с.
12. *Пак С. М.* Неаутентичный научный дискурс на английском языке как лингводидактическая проблема высшей школы / С. М. Пак // Науковедение : материалы докладов Интернет-журнала. – М. : Институт государственного управления, права и инновационных технологий, 2014. – Вып. 2. – С. 1–9.
13. *Панфилов А. К.* Лекции по стилистике русского языка / А. К. Панфилов. – М. : Русский язык, 1968. – 278 с.
14. *Петров В. М.* Вступительная статья / В. М. Петров, Ю. Н. Караулов // Язык. Познание. Коммуникация / Т. А. ван Дейк. – М. : Прогресс, 1989. – С. 5–11.
15. *Пономарів О. Д.* Стилiстика сучасної української мови / О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 1992. – 248 с.
16. *Разинкина Н. М.* Развитие языка английской научной речи / Н. М. Разинкина. – М. : Наука, 1978. – 211 с.
17. Сучасна українська літературна мова. Стилiстика / за заг. ред. акад. І. К. Білодіда. – К. : Наук. думка, 1973. – С. 5–55.
18. *Чернявская В. Е.* Дискурс как фантомный объект: от текста к дискурсу и обратно? / В. Е. Чернявская // Когниция, коммуникация, дискурс, 2011. – С. 86
19. *Шевченко Л. І.* Інтелектуальна еволюція української літературної мови / Л. І. Шевченко: теорія аналізу. – К., 2001. – С. 358.
20. *Шмелев Д. Н.* Функционально-стилистическая дифференциация языковых средств / Д. Н. Шмелев // Грамматические исследования. Функционально-стилистический аспект: Суперсегментная фонетика. Морфологическая семантика. – М. : Наука, 1989. – С. 3–33.
21. *Яхонтова Т. В.* Лінгвістична генологія наукової комунікації / Т. В. Яхонтова. – Львів : Вид. центр ЛНУ імені І. Франка, 2009. – 420 с
22. *Fleischer W.* Stilistik der deutschen Gegenwartssprache / W. Fleischer, G. Michel. – 2., unveränd. Aufl. – Leipzig : Bibliographisches Institut, 1977. – 394 S.
23. *Crompton P.* Hedging in Academic Writing. Some theoretical problems / P. Crompton // English for specific purposes. – 1997. – No. 16 (4). – P. 271–278.

R e f e r e n c e s :

1. *Arnold I. V.* Stilistika sovremennogo angliyskogo yazyka : uchebnoye posobiye dlya studentov ped. in-tov po spetsialnosti “Inostrannyye yazyki” / I. V. Arnold. – 3-e izd. – М. : Prosveshcheniye. 1990. – 301 s.
2. *Akhmanova O. S.* Slovar lingvisticheskikh terminov / O. S. Akhmanova. – М. : “LIBROKOM”. 2010. – 576 s.

3. Babich N. D. Kultura fakhovogo movlennya : navch. posib. / N. D. Babich ; za red. N. D. Babich. – Chernivtsi : Knigi-KhII. 2006. – 496 s.
4. Bure N. A. Osnovy nauchnoy rechi : ucheb. posobiye dlya stud. vyssh. ucheb. zavedeniy / N. A. Bure, M. V. Bystrykh, S. A. Vishnyakova i dr. – SPb. : Filologicheskiiy fakultet SPbGU; M. : Izdatelskiy tsentr “Akademiya”. 2003. – 272 s.
5. Brandes M. P. Stilistika teksta. Teoreticheskiy kurs : ucheb. / M. P. Brandes. – 3-e izd. – M. : Progress-Traditsiya. 2004. – 416 s.
6. Vinogradov V. V. Problemy russkoy stilistiki / V. V. Vinogradov. – M. : Vysshaya shkola. 1981. – 320 s.
7. Yermolenko S. Ya. Lihvostylistyka: osnovni ponyattya, napryamy y metody doslidzhennya / S. Ya. Yermolenko // Movoznavstvo. – 2005. – # 3–4. – S. 112–125.
8. Kozhina M. N. Ocherki istorii nauchnogo stilya russkogo literaturnogo yazyka XVIII–XX vv. : v 3 t. / pod red. M. N. Kozhinoy // T. 1: Razvitiye nauchnogo stilya v aspekte funktsionirovaniya yazykovykh edynits razlichnykh urovney. – Perm : PGU. 1994. – Ch 2. – 156 s.
9. Kozhina M. N. Klassifikatsiya i vnutrennyaya differentsiatsiya funktsionalnykh stiley / M. N. Kozhina // Stilisticheskiy entsiklopedicheskiy slovar. – M. : Flinta. 2006. – S. 146–153.
10. Mats'ko L. I. Stylistyka ukrayins'koyi movy : pidruchnyk / L. I. Mats'ko, O.M. Sydorenko, O. M. Mats'ko ; za red. L. I. Mats'ko. – K. : Vyshcha shkola, 2003. – S. 7–31.
11. Nayer V. L. Iz lektsiy po teoreticheskim osnovam interpretatsii teksta / V. L. Nayer. – M. : MGLU. 2001. – 75 s.
12. Pak S. M. Neautentichnyy nauchnyy diskurs na angliyskom yazyke kak lingvodidakticheskaya problema vysshey shkoly / S. M. Pak // Naukovedeniye : materialy dokladov Internet-zhurnal. – M. : Institut gosudarstvennogo upravleniya. prava i innovatsionnykh tekhnologiy. 2014. – Vyp. 2. – С. 1–9.
13. Panfilov A. K. Lektsii po stilistike russkogo yazyka / A. K. Panfilov. – M. : Russkiy yazyk. 1968. – 278 s.
14. Petrov V. M. Vstupitel'naya statia / V. M. Petrov, Yu. N. Karaulov // Yazyk. Poznaniye. Kommunikatsiya / T. A. van Deyk. – M. : Progress. 1989. – S. 5–11.
15. Ponomariv O. D. Stylistyka suchasnoyi ukrayins'koyi movy / O. D. Ponomariv. – K. : Lybid', 1992. – 248 s.
16. Razinkina N. M. Razvitiye yazyka angliyskoy nauchnoy rechi / N. M. Razinkina. – M.: Nauka. 1978. – 211s.
17. Suchasna ukrayins'ka literaturna mova. Stylistyka / za zah. red. akad. I. K. Bilodida. – K. : Nauk. dumka, 1973. – S. 5–55.
18. Chernyavskaya V. E. Diskurs kak fantomnyy obyekt: ot teksta k diskursu i obratno? / V. E. Chernyavskaya // Kognitsiya. kommunikatsiya. diskurs. 2011. – S. 86.
19. Shevchenko L. I. Intelktual'na evolyutsiya ukrayins'koyi literaturnoyi movy / L. I. Shevchenko: teoriya analizu. – K., 2001. – S. 358.
20. Shmelev D. N. Funktsionalno-stilisticheskaya differentsiatsiya yazykovykh sredstv / D. N. Shmelev // Grammaticheskkiye issledovaniya. Funktsionalno-stilisticheskiy aspekt: Supersegmentnaya fonetika. Morfologicheskaya semantika. – M. : Nauka. 1989. – S. 3–33.
21. Yakhontova T. V. Lihvistychna henolohiya naukovoyi komunikatsiyi / T. V. Yakhontova. – L'viv : Vyd. tsentr LNU imeni I. Franka, 2009. – 420 s.
22. Fleischer W. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache / W. Fleischer, G. Michel. – 2., unveränd. Aufl. – Leipzig : Bibliographisches Institut, 1977. – 394 S.
23. Crompton P. Hedging in Academic Writing. Some theoretical problems / P. Crompton // English for specific purposes. – 1997. – No. 16 (4). – P. 271–278.

Щербина С. М. Научный стиль в системе стилевой дифференциации современных литературных языков.

В статье рассматривается сущность научного стиля как объекта современных лингвистических исследований; анализируется система стилевой дифференциации современных литературных языков; определяются лингвистические параметры научного стиля; освещаются теоретические основы подстилевой дифференциации научного стиля в современной лингвистике.

Ключевые слова: *стилевая дифференциация, функциональный стиль, подстиль, научный стиль, научный дискурс.*

Shcherbyna S. M. Scientific Style in System of Differentiation of Modern Literary Language Styles.

The article deals with the ontological essence of scientific style as one of the functional styles in the system of differentiation of functional styles. The article presents the basic directions of functional styles development in modern literary languages and reveals the prevailing traditions and new trends of functional stylistics emerged under the influence of modern linguistics. Particular attention is paid to the main linguistic and extralinguistic features of scientific style and its functional sub-styles system in modern literary languages. The author analyses the researchers' approaches towards the problem of terminological distinction of the key notions: "style" and "discourse" / "scientific style" and "scientific discourse" in modern linguistics.

The functional sub-styles system is presented through the prism of four main sub-styles: scientific proper, or academic substyle (thesis, abstract of thesis, monograph, article, report etc.); popular scientific sub-style that comprises articles in non-specialized magazines, essays used for propaganda of scientific and technical achievements among mass audience in easy, understandable, and interesting form; didactic sub-style (textbooks, study manuals, programmes, lectures, summaries); scientific and technical sub-style (manuals, patents, author's certificates etc.)

Keywords: *differentiation of functional styles, functional style, sub-style, scientific style, scientific discourse.*